

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Xxxx xxxx, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Bălți sediul Sîngerei din 03 octombrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Xxxx xxxx Gheorghi, născut la 09 xxxxx 1959, originar din s. xxxx, r-nul xxxx, domiciliat în or. xxxxxx, str. xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.05.2018 - 03.10.2018;

Instanță de apel: 21.11.2018 - 19.12.2018;

Instanță de recurs: 11.11.2019 - 04.12.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți sediul Sîngerei din 03 octombrie 2018, Spînu Vasli a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare;
- art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare;
- art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare;

Potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.84 alin.(4) Cod penal, s-a adăugat parțial la pedeapsa aplicată pedeapsa neexecutată a pedepsei aplicată prin sentința judecătorei Edineț sediul Briceni din 04.07.2018 și s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 9 luni, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a se pronunța prima instanță a constatat în fapt că, Xxxx xxxx Gheorghi la 23 decembrie 2017, aproximativ pe la orele 23.00 intenționat, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, urmărind scop de profit, a pătruns în gospodăria Tamarei Lipco, situată în or. Sîngerei, str. Ion Creangă 7, ulterior prin forțarea geamului de la casa de locuit, a pătruns în interior, de unde, a sustras un televizor de model „Grundic”, cu prețul de 1 000 lei, trei seturi de lenjerie pentru pat, cu prețul unui set de 350 lei, în total la suma de 1 050 lei, cauzându-i părții vătămate Lipco Tamara o daună materială în proporții considerabile în cuantum de 2 050 lei.

Tot el, în noaptea de 19.02.2018 spre 20.02.2018, aflându-se în or. Sîngerei,

str. Ștefan cel Mare 28, în nemijlocita apropiere a domiciliului lui Cucoș Ana din aceeași localitate, acționând intenționat, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, profitând de faptul că acțiunile sale criminale nu sunt observate de nimeni, a pătruns într-un șopron din ograda acestui domiciliu, de unde pe ascuns a sustras o oaie de culoare neagră cu vârsta de 5 ani, care aparține lui Cucoș Ion, prin ce i-a cauzat părții vătămate o daună materială în proporții considerabile în sumă totală de 1 500 lei.

Tot el, la 18.05.2018, aproximativ la ora 13.30, a pătruns pe teritoriul SRL „Nord Impex”, amplasat în mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare 2 de unde a sustras tainic o bicicletă în sumă totală de 1 400 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 1 400 lei.

3. Inculpatul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința inculpatului să fie stabilită o pedeapsă mai blândă, minim posibilă.

În motivarea apelului a invocat că, a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, fapt care nu a fost luat în considerație de către prima instanță la stabilirea pedepsei, nefiind redusă pedeapsa cu 1/3, după cum se prevede în cazul examinării cauzei în procedura simplificată în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2018, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Spînu Vasli a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare;
- art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare;
- art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare;

Potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 3 ani închisoare.

În temeiul art.84 alin.(4) Cod penal, s-a adăugat parțial la pedeapsa aplicată pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința judecătoreiei Edineț sediul Briceni din 04.07.2018 și s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță judecând cauza penală în privința lui Xxx xxxx a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.186 alin.(2) lit. c) și d), 186 alin.(2) lit. c) și d), 186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal.

A enunțat că, instanța de fond a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile făcute de instanța de fond privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii reținute în sarcina lui rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată a apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv. Totodată, instanța de apel a conchis că, probele administrate pe cauză corespund cerințelor art.101 Cod de procedură penală, sunt pertinente, concludente și utile, pentru a putea fi puse la baza sentinței de condamnare, fiind în coroborare și demonstrând

în deplină măsură vinovăția inculpatului în sensul învinuirii aduse.

Pe de altă parte, cu referire la termenul de pedeapsă, care de fapt și este latura contestată de inculpat în apelul declarat, instanța de apel a apreciat că există temei legal pentru casarea sentinței în latura aplicării termenului de pedeapsă cu închisoarea. În acest sens, instanța de apel a stabilit că, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Prin urmare, prima instanță a admis procedura simplificată de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală potrivit prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță în partea descriptivă a sentinței, în motivarea aplicării pedepsei a indicat că, sancțiunea art.186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, stabilește pedeapsă sub formă de închisoare până la 4 ani, iar prin aplicarea prevederilor art.82 Cod penal și art.364¹ Cod de procedură penală, inculpatului poate să-i fie aplicată pedeapsa în limitele de la 6 luni până la 2 ani 8 luni închisoare.

În continuare a relevat că, prima instanță corect a individualizat pedeapsa ajungând la concluzia de stabilire în privința inculpatului Xxxx xxxx a pedepsei cu închisoarea reieșind din faptul că inculpatul a fost condamnat de mai multe ori pentru comiterea infracțiunilor similare, în privința lui fiind stabilite diferite categorii de pedeapsă inclusiv și cu munca neremunerată în folosul comunității, care nu a fost executată prin eschivare, ulterior fiind înlocuită cu închisoarea. Însă, instanța de apel a ajuns la concluzia că, reieșind din circumstanțele de fapt și de drept a cauzei prima instanță a stabilit în privința inculpatului Xxxx xxxx o pedeapsă cu închisoarea pe un termen prea mare.

În acest aspect instanța de apel a reținut, că în speță inculpatul deși anterior a fost condamnat de mai multe ori pentru comiterea infracțiunilor similare, potrivit materialelor cauzei penale prin acțiunile sale a cauzat un prejudiciu total în valoare de 4 950 lei, a depus cerere prin care a recunoscut probele administrate de organul de urmărire penală și a indicat că recunoaște în totalitate faptele comise, s-a căit sincer de cele comise.

Prin urmare, instanța de apel a ținut cont de art.4 Cod penal, principiul umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.

Instanța de apel a evidențiat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului Xxxx xxxx nu a ținut cont în deplină măsură de principiul umanismului, de vârsta inculpatului, nu a luat în considerație circumstanțele de fapt și de drept a cauzei penale analizate în cumul, astfel instanța de apel urmează să înlăture eroarea admisă de către instanța de fond în ceea ce privește cerințele legii la aplicarea pedepsei.

În concluzie instanța de apel a notat că, consideră necesar în această latură de a casa sentința parțial, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin stabilirea unui termen de pedeapsă sub formă de închisoare mai redus, pedeapsă pe care instanța de apel o consideră echitabilă faptelor infracționale săvârșite și fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

5. Inculpatul Xxxx xxxx, fără a invoca careva din temeiurile prevăzute la

art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar hotărârile adoptate, solicitând casarea parțială a acestora, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința inculpatului să fie stabilită o pedeapsă mai blândă, minim posibilă.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, de către prima instanță și instanța de apel nu a fost luat în vedere pe deplin prevederile art.75 Cod penal, anume vârsta sa, având 60 de ani, precum și starea de sănătate care este una gravă.

A indicat că, a recunoscut vina pe deplin, iar judecata a fost făcută pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală potrivit art.364¹ Cod de procedură penală, se căiește sincer de cele comise. Totodată, a notat că a săvârșit infracțiuni mai puțin grave, iar pedeapsa stabilită este una prea aspră, nefiind reținute toate circumstanțele cauzei, inclusiv principiul umanismului cuprins în prevederile art.4 Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art.418 alin.(1), 338 alin.(2)-(4), 340 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat decizia motivată la 16 ianuarie 2019, în prezența inculpatului, la aceeași dată inculpatului și părților fiindu-le înmănată copia deciziei motivate, potrivit recipisei la materialele cauzei (f.d.197, 206).

Deci, hotărârea atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 16 ianuarie 2019, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 15 februarie 2019.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, recursul ordinar a fost depus la oficiul poștal la 14 octombrie 2019, fiind înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 16 octombrie 2019, adică peste termenul prevăzut de lege (f.d.209, 210).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există, nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art.422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art.230 alin.(2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept

procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra Moldovei, unde s-a statuat că: „... principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil - presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.” Prin alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul penal reține că, în cauza deferită judecării, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurent, respectiv argumentele aduse de acesta în cererea de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, partea fiind decăzută din dreptul de a exercita această cale de atac.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Xxxx xxxx, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui Xxxx xxxx *Gheorghi*, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 17 ianuarie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac